

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie ze skargi E. G.
o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt VI Ca (...)
w sprawie z powództwa Towarzystwa Ubezpieczeń (...) S.A. w W.
przeciwko E. G. i S. G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 marca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej E. G.
od wyroku Sądu Okręgowego w C.
z dnia 8 stycznia 2019 r., sygn. akt VI Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od E. G. na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń (...) S.A. w W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje adwokatowi A. M. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w C. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwana wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), mającą wynikać z tego, że Sąd Okręgowy w C. „po raz kolejny, po uwzględnieniu skargi o wznowienie postępowania, rozpoznał apelację wniesioną w imieniu pozwanej przez pełnomocnika, który nie był przez nią umocowany do działania w przedmiotowej sprawie.” Zarzutu tego pozwana szerzej nie umotywowwała.

Nieważność postępowania ma miejsce zarówno wtedy, gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany (art. 379 pkt 2 k.p.c.), jak i wtedy, gdy strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). W skardze o wznowienie postępowania pozwana powołała się na tę okoliczność, że w postępowaniu o zasądzenie od niej świadczenia była reprezentowana przez adwokata, któremu nie udzieliła pełnomocnictwa procesowego. Adwokat ten działał za pozwaną oraz pozwanego - jej męża i w imieniu obu pozwanych wniósł apelację oddaloną wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z 13 czerwca 2017 r. Po wznowieniu postępowania na skutek skargi pozwanej, został dla niej ustanowiony pełnomocnik z urzędu. Pełnomocnik ten na rozprawie 11 grudnia 2018 r. i następnie - po udzieleniu mu w tym celu terminu - na rozprawie 8 stycznia 2018 r. poprał apelację wniesioną przez pozwaną osobiście i przez pełnomocnika, który nie był do tego umocowany. Wznowienie postępowania powoduje, że sąd rozpoznaje sprawę na nowo, w graniach określonych podstawą wznowienia.

W niniejszej sprawie pełnomocnik ustanowiony dla pozwanej z urzędu mógł uzupełnić zgłoszone w apelacji wniesionej w jej imieniu zarzuty i podnieść okoliczności, które miałyby wpływ na wynik postępowania przed Sądem

Okręgowym, ale tego nie uczynił. We wznowionym postępowaniu pozwana była prawidłowo reprezentowana i miała możliwość działania.

Pozwana powołała się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z tego, że „umowy kształtujące sytuację prawną pozwanej, nie zostały indywidualnie uzgodnione z pozwaną oraz jej mężem, a w rzeczywistości kształtowały ich prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, w konsekwencji te postanowienia umowne nie wiązały pozwanej i jej męża”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Mającej występować w sprawie oczywistej wadliwości orzeczenia pozwana szerzej nie uzasadniała. Jedynym przepisem, na którego oczywiste naruszenie się powołała jest art. 385¹ § 1 k.c. Do naruszenia tego przepisu miało dojść przez to, że postanowienia kształtujące sytuację prawną pozwanej nie zostały z nią indywidualnie uzgodnione, chociaż w istocie kształtowały prawa i obowiązki pozwanej i jej męża w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Zarzutu powyższego nie sposób powiązać z okolicznościami ustalonymi w sprawie. Wynika z nich bowiem, że umowa ubezpieczenia kredytu w związku z niskim wkładem własnym kredytobiorców, którymi byli pozwana i jej

mąż, została zawarta przez powoda z bankiem - kredytodawcą. Pozwana i jej mąż nie byli stronami tej umowy, a zatem nie było podstaw, by negocjować z nimi jej warunki. Nie ma wątpliwości, że pozwana i jej mąż wykorzystali kredyt, nie spłacili go, a bank - kredytodawca odzyskał od powoda środki zaangażowane w niespłacony kredyt, jako ubezpieczyciela, który wstąpił w prawa zaspokojonego wierzyciela.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego powoda z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono stosownie do § 2, § 4 ust. 1, § 8 pkt 6, § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 18).

aj